ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
IM. KS. PIOTRA WAWRZYNIAKA
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 18 m. 14 TELEFON nr 27-92

BIULETYN PRASOWY

Nr 10 Data stempla pocztowego

I.

WALNE ZEBRANIE BANKU SŁOWIAŃSKIEGO W BERLINIE

Ostatnio odbyło się w Berlinie walne zebranie Banku Słowiańskiego, który jest centralną instytucją kredytową polską w Niemczech. Ze sprawozdania wynika, że Bank Słowiański rozwija się pomyślnie. Suma bilansowa podniosla się w ciągu roku 1936 o przeszło 684 000 mk, na 1 940 288,46 mk. Również zanotowano poważny wzrost wkladów, które wynosily na 1 I 1937 r. 117 556,67 mk. Stan kredytów udzielonych spółdzielniom kredytowym i rolniczo-handlowym wynosil 638 802,72 mk, innym dłużnikom — 104 335,42 mk.

Podkreślić należy uchwałę walnego zebrania, polecającą zarządowi poczynienie kroków w kierunku podwyższenia kapitału zakladowego Banku z 150 000 mk na 600 000 mk.

II.

50-LECIE SPÓŁDZIELCZEGO BANKU WZAJEMNEJ POMOCY W POZNANIU

W dniu 18 września obchodził Spółdzielczy Bank Wzajemnej Pomocy w Poznaniu 50-lecie swej działalności. Bank ten założony został w r. 1887 przez grono obywateli pod firmą „Kasa Wzajemnej Pomocy". Celem jego miało być niesienie pomocy rodakom, uniezależnianie ich od instytucyj niemieckich i wyrywanie ze szponów lichwiarzy żydowskich. W myśl zasad Ks. Piotra Wawrzyniaka, który w początkach istnienia Banku osobiście nadawał właściwy kierunek pracy, sklad członków jest wszechstanowy. Zaczątki były bardzo skromne: członków liczył Bank w pierwszym roku istnienia 33, wplaconych udziałów bylo 163 mk. Wkładów 103 mk, pożyczek udzielono na sumę 200 mk, fundusze wynosiły 48 mk. Już dalsze lata cechuje stały rozwój, który doprowadza do tego, że w r. 1912, roku 25-letniego jubileuszu, Bank liczy już 1097 członków, udziałów wplaconych 147 tys. mk, wkladów złożono zaś sumę 713 tys. mk, pożyczek udzielono 782 tys. mk, a fundusze Banku wynoszą ca 58 tys. mk. Koniec roku 1914, roku wybuchu pożogi wojennej w Europie zamyka rachunki Banku sumą bilansową 1 167 tys. mk, w tym udziałów 163 tys. mk, wkladów 914 tys. mk, udzielonych pożyczek 951 tys. mk, a funduszy 75 tys. mk. Dalsze lata wojenne cechuje znowu rozwój, tylko niestety deprecjacja marki niemieckiej obniża efektywną wartość wszelkich walorów. Lata dewaluacji marki polskiej niszczą cały dorobek i wysiłek lat poprzednich. Dopiero od roku 1924 datuje się dalszy rozwój Banku. Suma bilansowa wynosi per koniec roku 1936 — 228 tys. Udziałów wplacono 45 tys. zl, wkladów 103 tys. zł, pożyczek udzielono na sumę 109 tys. zł, a fundusze Spółdzielni wynoszą ca 70 tys. zł.

Lokale banku znajdujące się dotąd przy Starym Rynku 79 przeniesiono z okazji 50-lecia i w wyniku stałego rozwoju do nowocześnie urządzonych ubikacyj przy Placu Wolności 18, siedziby Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych im. Ks. Piotra Wawrzyniaka.

III.

NOWE SPÓŁDZIELNIE W WIELKOPOLSCE

W latach przedwojennych spółdzielczość polska na terenie Wielkopolski znała jedynie spółdzielnie kredytowe, Rolniki i spółdzielnie ziemskie. Lata powojenne poza rozwojem polskiej spółdzielczości w ogóle przyniosly dużą rozmaitość w typach spółdzielni. Na czolo wybiły się z nich spółdzielnie mleczarskie, które rozwijają się z roku na rok lepiej i dystansują już spółdzielnie mleczarskie niemieckie, od dawna u nas pracujące. Spośród innych typów powstaje obecnie najwięcej nowych spółdzielni zakupu i zbytu inwentarza i rzemieślniczych.

Spółdzielczość zakupu i zbytu inwentarza zajmuje w spółdzielczości niemieckiej pokaźne miejsce, obroty jej w samym roku 1934 sięgały 4 milionów zł. Była ona tymczasem zupełnie nieznana w spółdzielczości polskiej w Wielkopolsce. Obecnie dopiero powstają spółdzielnie polskie tego typu. W r. 1937 powstały i pracują, albo

są w organizacji spółdzielnie w Nowym Tomyślu, Wolsztynie, Kępnie, Obornikach i Środzie. Celem ich jest wykluczenie pośrednictwa w handlu trzodą chlewną i bydłem i zapewnienie rolnikom lepszych cen. Spółdzielnie te zakupują inwentarz wprost od rolnika i dostawiają go do rzeźni w Poznaniu. Ponieważ rolnicy odnieśli się przychylnie do nich, rozwijają się one bardzo dobrze. Dość nadmienić, że jedna spółdzielnia w Nowym Tomyślu posiada już 200 członków i najpoważniejsze obroty inwentarzem w tej okolicy.

Wzorem rolników organizują się w spółdzielnie również i rzemieślnicy. W bieżącym roku powstało pięć nowych spółdzielni rzemieślniczych w Wielkopolsce, i to w Bydgoszczy — spółdzielnia surowców i przyborów fryzjerskich, spółdzielnia krawiecka i spółdzielnia cukiernicza, w Poznaniu zaś spółdzielnia fryzjerów i w Swarzędzu spółdzielnia meblarska. Poza tą ostatnią, która zajmuje się również handlem wytworami członków, pozostałe ograniczają się tylko do zakupu surowców dla swych członków.

IV.

SPÓŁDZIELNIE MLECZARSKIE W WIELKOPOLSCE

Młoda, bo dopiero od wielkiej wojny datująca się polska spółdzielczość mleczarska w Wielkopolsce rozwija się z roku na rok i odgrywa coraz ważniejszą rolę w mleczarstwie wielkopolskim.

Jak inne lata również i rok 1937 wykazuje dalszy wzrost pozycji. Sama ilość mleczarń spółdzielczych wzrosła z 36 w 1 VII 1936 na 39 w 1 VII 1937. Mleka dostarczono w ciągu pierwszego półrocza 1937 r. — 47 054 300 kg, podczas gdy w pierwszym półroczu 1936 roku dostawa mleka wynosiła 41 487 700 kg. W związku ze zwyżką dostaw mleka i z lepszymi cenami na mleko w r. 1937 niż w r. 1936 wzrosły również sumy wypłacone rolnikom za dostarczone mleko z 3 936 700 zł w pierwszej połowie 1936 r. na 5 461 000 zł w tym samym okresie czasu 1937 roku.

Należy ponadto zauważyć, że mleko dostarczone w r. 1937 jest lepsze niż w r. 1936. Obecnie bowiem przeciętny procent tłuszczu wynosi 2,94 do 3,25%, podczas gdy dla tego okresu w r. 1936 przeciętna wynosiła 2,86 do 3,20% tłuszczu.

V.

SPÓŁDZIELCZE ZBIORNICE JAJ

Na terenie Wielkopolski 4 mleczarnie prowadzą obok swej działalności mleczarskiej również i zbiornice jaj. Działalność ich polega na skupie jaj od okolicznych rolników, segregowaniu ich i eksporcie. Ilość dostarczonych jaj wzrosła z 99 817 w pierwszym półroczu 1936 na 102 879 w tym samym okresie 1937 r.

VI.

KONGRES MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO W PARYŻU

W dniach 6—9 września obradował w Paryżu XV Kongres Międzynarodowego Związku Spółdzielczego. W Kongresie wzięło udział około 600 delegatów z kilkudziesięciu państw całego świata. Delegacji polskiej przewodniczył p. M. Rapacki.

Należy zaznaczyć, że Międzynarodowy Związek Spółdzielczy obejmuje związki spółdzielcze spożywców, wobec czego obradujący Kongres daje wyraz tylko opinii kół spółdzielczych konsumenckich, przeważnie robotniczych. Spółdzielczość rolnicza zaś skupia się w „Komisji Specjalnej Spółdzielczości Rolniczej“ przy Międzynarodowym Związku Rolniczym w Paryżu.

VII.

SPÓŁDZIELNIE KREDYTOWE W NIEMCZECH

Tzw. w Niemczech rzemieślnicze spółdzielnie kredytowe, a zasadniczo spółdzielnie kredytowe powszechne, odpowiadające naszym Bankom Ludowym jeszcze dotąd nie odrobiły strat zadanych im przez wojnę i inflację w Niemczech. Stan ich, mimo stałej poprawy datującej się od r. 1933 nie dorównuje jeszcze stanowi z r. 1913, ani stanowi w najlepszym roku z lat powojennych — 1930. Wykażą to najlepiej cyfry:

Rok	Ilość spółdzielni	Ilość członków	Suma bilansowa
1913 . . .	1 493	815 065	2 155 365 208 mk
1930 . . .	1 273	1 034 289	1 941 043 225 zł
1935 . . .	1 316	1 162 787	1 872 152 060 „

Jak widać z tego zestawienia, rośnie stale ilość członków, ilość spółdzielni zaś, mimo że obecnie jest wyższa niż w r. 1930, nie sięga jeszcze cyfry z r. 1913. Najważniejsza jednak pozycja; suma bilansowa wykazuje zmniejszoną sumę tak w stosunku do r. 1913 jak i do r. 1930. Kwota, o którą się te sumy różnią jest jednak mała, a widoczna jest stała poprawa, tak, że w najbliższych latach prawdopodobnie finanse tych spółdzielni dorównają finansom ich z lat przedwojennych.

VIII.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ POLSKA W NIEMCZECH

W przeciwieństwie do spółdzielczości niemieckiej w Polsce, która rozporządza paru setkami spółdzielni o milionach kapitału obrotowego, spółdzielczość polska

w Niemczech jest bardzo nieliczna, znacznie za mała dla półtora milionowej ludności polskiej, która zamieszkuje Niemcy.

Na całą organizację spółdzielczą polską w Niemczech składa się 21 banków ludowych z jedną centralą, 6 rolników i inne spółdzielnie.

Banki Ludowe mają siedzibę po jednym w Bytomiu, Raciborzu, Koźlach, Strzelcach, Gliwicach, Oleśnie, Głogówku, Złotowie, Zakrzewie, Nowym Kramsku, Bytomiu, Dąbrówce, Sztumie, Olsztynie, Kwidzyniu, Pierzchowicach i Bochum oraz po dwa w Opolu i Berlinie.

Rolniki mieszczą się po jednym w Opolu, Strzelcach, Olsztynie i Złotowie oraz dwa w Raciborzu.

Na „inne" spółdzielnie składają się Górnośląskie Zjednoczenie Rolników w Opolu, Spółdzielnia Budowlana „Strzecha" w Raciborzu i Spółka Budowlana w Opolu.

IX.

MIĘDZYNARODOWY SUKCES MASŁA POLSKIEGO

Z okazji Międzynarodowego Kongresu Mleczarskiego, który odbył się w Berlinie w miesiącu sierpniu, przeprowadzona została również międzynarodowa ocena masła. Nadesłano do oceny 320 próbek masła, wśród których było 16 próbek z Polski, a mianowicie 8 beczek Związku Gospodarczego Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu i tyleż Niemieckiej Centrali Mleczarskiej w Poznaniu. Ocena odbyła się systemem 20 punktów, czyli najwyższy gatunek masła mógł uzyskać 20 punktów. Związek Gospodarczy Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu uzyskał za 8 prób 154 punkty, w czym 4 beczki po 20 punktów, 2 po 19 i 2 po 18, a Niemiecka Centrala Mleczarska w Poznaniu uzyskała razem 152 punkty. Próbki masła przedstawione przez Związek Gospodarczy Spółdzielni Mleczarskich pochodziły wyłącznie z mleczarń spółdzielczych.

Odbito w Rolniczej Drukarni i Księg. Nakl. w Poznaniu, Sew. Mielżyńskiego 24